

Alþingi, Sjávarútvegs- og Landbúnaðarnefnd
Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík.

Umsögn. Frumvarp til breytinga laga um stjórn fiskveiða, 272. mál veiðar í atvinnuskyni, lagt fyrir Alþingi 135. löggjafarþing 2007-2008.

Fjórðungssamband Vestfirðinga hefur fylgst með uppbyggingu sjóstangveiða á Vestfirðum á síðustu árum. Hér er um að ræða nýja afþreyingar í ferðþjónustu sem nýtir náttúrulegar aðstæður á Vestfirðum og hefur náð að byggjast hratt upp og skapað umtalsverð umsvif. Veruleg fjárfesting liggur nú þegar fyrir og áætlanir eru um að auka hana, mikilvægt er því að lög um stjórnun fiskveiða í atvinnuskyni séu skýr og jafnræðis sé gætt.

Sú lagabreyting sem hér um ræðir er ætlað skýra núverandi hagsmuni hefðbundinna fiskveiða og verndun fiskistofna. Einnig getur lagabreytingin haft áhrif á réttindi almennings til tómstundaveiða. Fjórðungssamband Vestfirðinga tekur undir að þessi réttindi séu skýrð og ekki gengið á hagsmuni sem hér að framan greinir.

Í frumvarpinu er sett fram sú skilgreining að veiðar í atvinnuskyni fari fram ef eigandi eða útgerð báts taki gjald af þeim sem nýtir bátinn til veiða. Að mati Fjórðungssambands Vestfirðinga, ef það er vilji löggjafans að skilgreina veiðar í atvinnuskyni með þessum hætti, þá þurfi að koma fram með skýrari hætti að lagabreytingin nái til allra veiða þar sem tekið er gjald fyrir og eða afli fényttur. Í því sambandi er mikilvægt við slíka lagasetningu liggja fyrir gögn er varða ferðþjónustu sem byggir á veiðiskap úr sjó til að meta umfang þessara veiða. Dæmi hér um eru veiðar af leigubát með eða án leiðsagnar, strandveiði í fjöru og eða af bryggju. Gæta verður þó hófs í þessum efnum og benda á að þessi nýja afþreying er í samkeppni við önnur svæði við Norður Atlandshaf.

Hér kemur til viðbótar að hver og einstaklingur hefur þegar skilgreindan rétt til veiða úr sjó til eigin neyslu. Því er um ákveðið lágmarksmagn sem hver og einn má taka til sinna þarfa, án þess að eiga fyrir því aflamark. Fjórðungssamband Vestfirðinga telur þetta atriði sem verði einnig að taka til skoðunar við fyrirhugaða lagabreytingu.

Að þessu sögðu vill Fjórðungssamband Vestfirðinga vekja athygli sjávarútvegs og landbúnaðarnefndar Alþingis varðandi nauðsyn á taka til skoðunar skipulag strandsvæða við Íslandsstrendur. Á vegum Fjórðungssambandsins er nú er unnið að undirbúningi að gerð svæðaskipulags sveitarfélaga á Vestfjörðum, samkvæmt samþykkt 51. Fjórðungsþings Vestfirðinga. Markmiðið er að sveitarfélög á Vestfjörðum marki með þeim hætti framtíðarsýn sem byggir á samspili nýtingu náttúru, þróunar efnahags og samfélags á grunni sjálfbærrar þróunar. Við undirbúning þessa verkefnis á vegum Fjórðungssambands Vestfirðinga, hefur sú spurning orðið áleitnari hvort ekki beri að víkka út þetta viðfangsefni skipulags og mótunar framtíðarsýnar á Vestfjörðum. Það er að segja, að taka sama hátt til skipulag hafssvæða sem liggja að ströndum Vestfjarða eins og tekið er til við skipulag landssvæða. Slíkt skipulag er þekkt í Noregi sem *kystzoneplanlegging* og einnig í Bandaríkjunum sem *costal planning* og mætti nefna hér á Íslandi sem strandsvæðaskipulag. Afmörkun skipulags slíkra hafsvæða frá landi liggur í grunninn frá 115 m frá stórstraumsfjöruborði eða netalögn. Afmörkun til hafsins gæti hið minnsta náð til þess svæðis sem liggur innan grunnlínupunkta eins og þeir eru skilgreindir í lögum um landhelgi Íslands. Með þeim hætti væru allir firðir og hluti flóa innan skipulags, hugsanlega mætti stækka svæðið lengra til hafs t.d. sem næmi 4 sjómílum og væru þá allir flóar einnig innan skipulags.

Ekki er fram hjá því horfið að hér er um flókið úrlausnarefni. En til þessa hefur öll skipulagsgerð á Íslandi miðast við skipulag á landi og sem nemur 115 m frá stórstraumsfjöruborði. Hafsvæði þar fyrir utan, að frátöldum lögsögu hafnarstjórna sveitarfélaganna, er utan skipulags sveitarfélaga og gildir þar engu hvort um opið haf sé undan ströndum eða þröngir firðir. Hér er um því almenning að ræða og hverjum fjálst að nýta hann. Slík nýting er þó háð ýmsum lögum og reglugerðum til dæmis, stjórn fiskveiða, nýtingu auðlinda hafsbotnsins, mengun hafsins, siglingarlög og lög um umhverfismat svo eitthvað sé nefnt.

Fljótt á litið virðist þetta snerta málaflökka einna fjögur ráðuneyta og stofnana þeirra. Þar sem Iðnaðarráðuneyti fer með nýtingu og rannsóknir jarðræna auðlinda á og undir sjávarbotni, Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneyti fara með nýtingu og rannsóknir á lífverum sjávar, Dómsmálaráðuneyti með lögsögu hafsins, Samgönguráðuneyti með samgöngur á sjó og málefni sveitarfélaga, Félagsmálaráðuneyti með málefni sveitarfélaga og Umhverfissráðuneyti með skipulagsmál, mengunarmál og náttúruvernd. Hér því um viðamikilið verkefni varðandi stjórnsýslu þessara strandsvæða.

Það sem kallar á slíkt skipulag er vaxandi áhugi fyrir afnotum af hafsvæðum. Hefðbundin er réttur frá aldaöldi eru fiskimið og siglingarleiðir. Nú þegar má sjá ásókn í hafssvæða til kvíaeldis, kræklingaeldis, sjóstangveiði og þess sem kalla má óskerta sjávarsýn fyrir byggingarlóðir eða vegna ferðaþjónustu. Horft til framtíðar má einnig sjá fyrir virkjun sjávarstrauma og eða bylguhreyfinga til orkuframleiðslu. Því er ekki að vænta annars en umsvif aukist er varða nýtingu strandsvæða og blasir þá við að hér verður um takmarkaða auðlind að ræða

Innan landsvæðis vestfirska sveitarfélaga er lengsta samhangandi strandlengja á Íslandi, sem skorin er af fjörðum, víkum og flóum, auk fjölda eyja og skera. Horft til þessa og vísan til framangreindrar stöðu, er eðlilegt að taka til skoðunar að unnið verði samhliða gerð svæðaskipulags fyrir land- og strandsvæði Vestfjarða. Hér er um nýjan málaflokk að ræða og ljóst að verkefni ríkisvalds og sveitarfélaga skarast verulega.

Á árunum 2002 til 2004 var starfshópur með fulltrúum einna sex ráðuneyta auk fulltrúa frá Sambandi Íslenskra sveitarfélaga að vinna þessu verkefni undir heitinu *lögsaga sveitarfélaga til hafsins*. Starfshópurinn lauk ekki störfum og verkefnið hefur ekki verið sett af stað að nýju. Hér hefur verið bent á að um verulegt hagsmunamál er fyrir sveitarfélög á Vestfjörðum og þau ættu að taka hér ákveðið frumkvæði. Varpað hefur verið fram þeirri hugmynd við stjórnvöld að setja af stað reynsluverkefni stjórnvalda og sveitarfélaga á Vestfjörðum er taki samhliða gerð á svæðaskipulags og skipulags um strandsvæða sem liggja að Vestfjörðum. Hugsanlega ætti einnig að horfa til samstarfs við sveitarfélög sem liggja við sunnanverðan Breiðafjörð og austanverðan Húnaflóa, auk náins samstarfs með Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

Meginmarkmið verkefnisins er einföldun stjórnsýslu. Einnig ætti að skoða þetta mál í samhengi við flutning verkefna og málaflokka ríkis og sveitarfélaga. Markmiðið í því samhengi, væri að færa ákvarðanatöku varðandi nýtingu svæðisbundinna auðlinda heim í hérað.

Ísafirði 12. febrúar 2008

Fjórðungssamband Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, framkvæmdastjóri